

Datum
2020-05-06
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2020-322

Yttrande

Till
Finansdepartementet

Remiss från Finansdepartementet - Remittering av promemorian Klimatdeklaration för byggnader, Ds 2020:4 FI2020/00475/BB

Sammanfattning

Finansdepartementet har skickat promemorian Klimatdeklaration för byggnader (DS 2020:4) på remiss till ett antal remissinstanser, däribland Malmö stad. I promemorian lämnas förslag till ny lag och förordning om klimatdeklaration för byggnader samt förslag till ändring av plan- och bygglagen. Förslagen i promemorian innebär att byggherren ansvarar för att upprätta och lämna in en klimatdeklaration till Boverket, som genom detta förslag blir tillsynsmyndighet. Kravet ska bidra till en snabbare omställning mot ett mer hållbart samhälle med lägre utsläpp i byggsektorn och förslaget föreslås gälla från den 1 januari 2022.

Yttrande

Malmö stad anser att förslagens syfte att synliggöra klimateffekter av byggande är positivt. Som klimatdeklarationerna är utformade i förslaget är de dock otillräckliga som styrmedel och behöver därmed förtydligas.

Informationsstyrmedel minskar inte Sveriges klimatpåverkan

Malmö stad anser att det är viktigt att höja kunskapen om klimatpåverkan från byggnadsmaterial, byggtransporter och byggande, men som förslaget är utformat måste det vidareutvecklas för att klimatdeklarationerna ska kunna fungera som informativt styrmedel.

För att nå Parisavtalet och åtaganden inom Agenda 2030 behöver Sverige påskynda bygg- och anläggningssektors klimatomställning ytterligare. Att endast införa ett informationsstyrmedel i form av en klimatdeklaration för nybyggnation av byggnader i samband med slutbesked kommer inte ge tillräcklig effekt. Bygg- och anläggningssektor står för mer än 20% av Sveriges klimatbelastning.

Malmö stad anser att det viktigt att branschinitiativ, miljöcertifiering och grön finansiering, för ett mer klimatanpassat byggande uppmuntras och fortsätter utvecklas. Kommunen arbetar aktivt med att minska både transportbehov och fossil energianvändning samt en effektiv-

sering av dessa. Malmö stad bidrar bl.a. genom det arbete som sker inom *Lokal färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor i Malmö 2030*.

I förslaget redogörs inte för vad som ska synliggöras och för vem, förutom byggherren. I jämförelse har energideklarationer en tydlig målgrupp bland byggherrar, köpare av fastigheter och boende. Informationen i energideklarationen underlättar för byggherren eller köparen att göra val som påverkar ekonomi och miljö, och indirekt påverkar marknaden för bostäder och lokaler. I förslaget om klimatdeklarationer finns dock inga resonemang om hur de ska fungera som informativt styrmedel och indirekt bidra till ett mer klimatvänligt byggande.

Malmö stad anser också att förslaget inte skapar incitament för att arbeta med klimatkalkyl redan i ett tidigt skede i byggprojekt. Om kalkylen, begränsad till faserna A1-A3, tas fram tidigt i projektet kan den synliggöra möjliga förbättringar av konstruktion och materialval som kan ge kostnadseffektiva klimatvinster. Lagen skulle därmed kunna skapa viss klimatnytta redan innan gränsvärden införs, vilket bidrar till att motivera de merkostnader som lagen för med sig. En verifiering/uppdatering av den initiala klimatkalkylen, med tillägg av faserna A4-A5, görs sedan inför slutbesked.

Boverkets byggregler behöver samverka med förslaget till Klimatdeklaration

Boverkets byggregler, BBR, ställer bland annat krav på energi- och vattenanvändning under byggnadens drift och användning som indirekt har klimatpåverkan. Då bygg- och anläggningssektorn står för mer än en femtedel av Sveriges inhemska utsläpp av växthusgaser är det rimligt att krav för att minska dessa i byggproduktion och under byggnaders livscykel införs.

Till följd av detta anser Malmö stad det vore intressant att se över möjligheten att lagförslaget i 8§ kompletteras med BBR krav om maxnivå kilogram koldioxidekvivalenter per kvadratmeter för nybyggnation av byggnader. Detta i enlighet med klimatlagen för att uppnå klimatneutralitet år 2045. Förslaget skulle bland annat innebära att det i ett tidigare skede behöver ingå klimatbudget och klimatberäkning på samma sätt som energifrågan hanteras idag. Klimatdeklarationen skulle då kunna bli en bra uppföljning och fungera som underlag för utvärdering.

Det är önskvärt att EPD:er (miljödeklarationer) på byggmaterial tas fram och tillgängliggörs i en ökad utsträckning för att underlätta klimatberäkning i byggnadernas projekterings- och produktionsskede samt i den slutliga klimatdeklarationen. Detta tillsammans med den ökade digitaliseringen, bland annat av BIM kommer att kraftigt underlätta beräkningen av växthusgaser genom byggnadernas livscykel. Malmö stad ser vidare positivt på att både produktspecifika och generiska värden kan användas vid beräkning av klimatpåverkan samt att öppen och tillgänglig data finns att tillgå.

Klimatomställningen berör hela bygg- och anläggningssektorn

Malmö stad förordar att endast totalförsvarets byggnader och byggnader mindre än 50 kvm kvarstår i författningens förslag till undantaget från skyldigheten att lämna in en klimatdeklaration. Övriga typer av byggnader är inte tillräckligt motiverade att undanta. Malmö stad anser att valet av byggnader, som ska omfattas av klimatdeklaration, måste utgå från fördjupade

analyser som bidrar till att bedöma lagstiftningens ekologiska, ekonomiska och sociala effekter i ett bredare samhällsperspektiv.

Klimatdeklarationens omfattning och innehåll

Malmö stad ställer sig bakom promemorians förslag angående vilka uppgifter som deklarationen ska omfatta och delar förslaget att klimatdeklarationen ska omfatta klimatpåverkan av A1-5 av en byggnads livscykel samt omfatta hela byggnadens klimatskärm, samtliga bärande konstruktionsdelar och innerväggar. Definitionen av klimatskärm föreslås dock ändras till ”byggdel av byggnaden som skiljer utomhusklimat från inomhusklimat”. Författningsförslaget 7§ punkt 4 saknar dock en hänvisning till 8§. 8§ bör kompletteras med förtydligande text att A1-5 avses. Det bör även utredas om det går att inkludera rivningsskedet och återvinning/återbruksskedet utifrån ett cirkulär ekonomiskt perspektiv.

Malmö Stad vill också poängtera att då förslaget endast omfattar modulerna A1–A5 kan det ge en något missvisande bild av en byggnads totala klimatpåverkan över livscykeln. Det kan därmed vara lämpligt att addera ytterligare livscykelmoduler i nästa skede då ett gränsvärde sätts.

Malmö stad är positiva till att begreppet klimatpåverkan och växthusgaser definieras i lagen. Det vore även lämpligt med tanke på Sveriges klimatlag att även definition av klimatneutralitet tydliggörs.

Malmö stad menar också att syftet med klimatdeklarationer bör tydliggöras genom att visa på vilken funktion de ämnar ha efter framtagandet och för vem de tas fram.

Boverket som tillsynsmyndighet och annan myndighetsutövning

Malmö stad stöttar förslaget att byggherren ansvarar för att upprätta klimatdeklarationen för byggnader och föreslår även att anläggningar inkluderas samt att deklarationen föregås av en klimatberäkning som en del av bygglovshandlingarna. Malmö ställer sig bakom förslaget att slutbesked först kan ges efter att klimatdeklaration lämnats in till Boverket. Sanktionsavgiften föreslås justeras, för att få genomslag i förhållande till kostnaden för att upprätta klimatdeklarationen, till 0,002 prisbasbelopp samt högst uppgå till tjugo prisbasbelopp.

Kostnadsmässiga konsekvenserna av promemorians förslag

Malmö stad vill lyfta vikten av att nyttan står i proportion till de merkostnader som förslaget innebär. En förutsättning för att Malmö stad ska tillstyrka förslaget utifrån sin roll som byggherre är att Boverket får i uppdrag att ta fram de verktyg, databaser och utbildningar som krävs för att kalkyler ska kunna tas fram på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. Varje påslag i resurser, personella eller ekonomiska, är en kostnad som i slutändan innebär högre hyresnivåer. För att minska risken för att lagen skapar stora merkostnaderna och för att utjämna de stora resursskillnader som idag finns mellan olika aktörer inom byggsektorn, måste Boverket få ett mycket tydligt, stöttande uppdrag att:

- Tillhandahålla en klimatdatabas med generiska data för byggvaror.
- Tillhandahålla och underhålla ett öppet, enkelt och kostnadsfritt verktyg för klimatberäkningar som stödjer digital inläsning av kalkyldata från samtliga betydande kalkylprogram som

används på den svenska marknaden, på ett sätt som minimerar merkostnader kopplade till framtagande av klimatkalkyler. Verktøget bör även möjliggöra inläsning av digitala EPDer från de EPD-program som tillgängliggör sådana.

- Skapa kostnadsfria utbildningar i detta verktyg.
- Avsätta medel för utlysningar för projekt som leder till kunskapsuppbyggnad hos olika aktörer inom byggsektorn.

Utifrån kommunens tillsynsroll bedömer Malmö stad de kostnadsrässiga konsekvenserna som ytterst marginell då huvudansvaret gällande registerhållning, uppföljning och tillsyn åläggs Boverket. En utvecklad digital administration mellan Boverket och Sveriges kommuner skulle ytterligare effektivisera ärendehanteringens kring slutbesked när klimatdeklarationen inkommit till verket. Handläggningstiderna för bygglov bedöms inte beröras och kostnader för eventuella interimistiska slutbesked täcks av avgift.

Konsekvenser för arkitektur

Malmö stad delar inte promemorians uppfattning att arkitekturen kan komma att påverkas i en riktning där materialets klimatpåverkan, snarare än estetiska och stadsbyggnadsrässiga ideal, kan bli avgörande vid val av utformning av byggnader. Detta då de referensobjekt som finns globalt, nationellt och lokalt visar att det inte finns någon motsättning mellan höga ambitioner kring gestaltad livsmiljö och ansvarstagande för bygg- och anläggningssektorns klimatpåverkan.

Malmö stad vill slutligen framhålla vikten av nationell vägledning och incitament utifrån riksdagens arkitekturpolitik, *Gestaltad Livsmiljö*, om att det offentliga ska gå före. Detta för att Sveriges offentliga byggnader och anläggningar utgör goda referensprojekt, samt att kommunala markanvisningar nyttjar möjligheten att använda klimatneutralitet som utvärderingskriterier för att stimulera bygg- och anläggningssektorns klimatomställning

Ordförande

.....
Katrln Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Anna Larsson
.....

Torbjörn Tegnhammar (M) reserverar sig mot beslutet och lämnar in en skriftlig reservation.